

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту
зав. кафедри обліку і оподаткування
Хомовий С.М. к.е.н., доцент Хомовий С.М.
« _____ » _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

«Обліково-інформаційне забезпечення сталого розвитку тваринництва: теорія,
методологія, практика на прикладі ФГ «Сад»

Виконав (ла)

Кошарний Ярослав Олександрович Я. Кошарний

Керівник

д.е.н., професор Свиноус І.В. І. Свиноус

Рецензент

к.е.н., доцент Батажок С.Г. С. Батажок

Я, Кошарний Ярослав Олександрович, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
Гарант ОП «Облік і оподаткування»
_____ д.е.н., професор Свиноус І.В.
«__» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Кошарний Ярослав Олександрович

Тема: «Обліково-інформаційне забезпечення сталого розвитку тваринництва: теорія, методологія, практика на прикладі ФГ «Сад»

Затверджено наказом ректора № ____ від _____

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Методологічні підходи до стандартизації обліку й звітності в тваринництві
2. Об'єктна трансформація бухгалтерського обліку у тваринництві: інституціональний підхід
3. Параметри трансформації облікової політики у екологоорієнтованому тваринництві
4. Розвиток методології обліку витрат і виходу продукції тваринництва

Вихідні дані (за необхідності) – звітність ФГ «Сад».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	вересень 2021	виконано
Огляд літератури	жовтень-листопад 2021	виконано
Теоретико-методична частина	грудень 2021-лютий 2022	виконано
Дослідницько-аналітична частина	березень-травень 2022	виконано
Рекомендаційна частина	червень-вересень 2022	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2022	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2022	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2022	виконано
Подання на рецензування	грудень 2022	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ д.е.н., професор Свиноус І.В.

(підпис)

Здобувач

Я. Кошарний Кошарний Я.О.
(підпис)

Дата отримання завдання «__» _____ 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Кошарний Я. О. «Обліково-інформаційне забезпечення сталого розвитку тваринництва: теорія, методологія, практика на прикладі ФГ «Сад»

У магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано розв'язання науково-практичної проблеми обліково-інформаційного забезпечення сталого розвитку тваринництва на основі нових та удосконалених теоретико-методологічних положеннях бухгалтерського обліку в сільськогосподарських підприємствах.

Запропоновано розширити інструментарій обліку витрат в частині класифікації витрат, розподілу прямих і непрямих витрат, визначення нормальної потужності підприємства, формування собівартості продукції тваринництва. Пропозиції спрямовано на забезпечення гнучкості правил обліку витрат, що сприятиме варіативності можливостей калькулювання собівартості продукції тваринництва.

Разом із тим недосконалість теорії, методології та практики бухгалтерського обліку як основи обліково-інформаційного забезпечення сталого розвитку тваринництва зумовила окреслення напрямів наукового пошуку, актуальність теми дослідження, постановку мети й завдань роботи.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 149 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 16 таблиць та 20 рисунків, список використаних джерел із 61 найменувань.

Ключові слова: бухгалтерський облік тваринництва, сталий розвиток, інформаційне забезпечення, органічне виробництво

ANNOTATION

Kosharnyi Y. O. "Accounting and information support for the sustainable development of animal husbandry: theory, methodology, practice on the example of FG "Sad"

In the master's thesis, a theoretical generalization was made and a solution to the scientific and practical problem of accounting and information support for the sustainable development of animal husbandry was proposed on the basis of new and improved theoretical and methodological provisions of accounting in agricultural enterprises.

It is proposed to expand the toolkit of cost accounting in terms of cost classification, distribution of direct and indirect costs, determination of the normal capacity of the enterprise, formation of the cost price of livestock products. The proposals are aimed at ensuring the flexibility of cost accounting rules, which will contribute to the variability of the possibilities of calculating the cost of livestock products.

At the same time, the imperfection of the theory, methodology and practice of accounting as the basis of accounting and information support for the sustainable development of animal husbandry caused the delineation of the directions of scientific research, the relevance of the research topic, and the setting of the goal and tasks of the work.

The master's thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, and a list of used sources. The total volume of the work is 149 pages of computer text, it contains 16 tables and 20 figures, a list of used sources with 61 names.

Keywords: livestock accounting, sustainable development, information support, organic production

ЗМІСТ

Вступ	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ТВАРИННИЦТВІ	7
1.1. Фізюократична доктрина бухгалтерського обліку у тваринництві	7
1.2. Об'єктна трансформація бухгалтерського обліку у тваринництві: інституціональний підхід	17
1.3. Розвиток парадигми бухгалтерського обліку під впливом концепції сталого розвитку: сегмент тваринництва	24
Висновки до розділу 1	35
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНОМУ ТВАРИННИЦТВІ	37
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства	37
2.2. Параметри трансформації облікової політики у екологоорієнтованому тваринництві	44
2.3. Розвиток методології обліку витрат і виходу продукції тваринництва	62
2.4. Трансформація методології оцінки в бухгалтерському обліку у тваринництві	82
Висновки до розділу 2	99
РОЗДІЛ 3. РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ТВАРИННИЦТВІ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ	103
3.1. Концептуальні положення розбудови бухгалтерського обліку у тваринництві в умовах діджиталізації	103
3.2. Методологічні підходи до стандартизації обліку й звітності в тваринництві	112
3.3. Модифікація методики відображення інформації про тваринництво у звітності підприємства	122
Висновки до розділу 3	138
ВИСНОВКИ	141
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	144
ДОДАТКИ	151

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрющенко Н.С. Розподіл непрямих виробничих витрат в сільському господарстві. URL: <http://magazme.faaforg.ua/rozpodil-nepryamih-virobnichih-vitrat-v-silskomu-gospodarstvi.html>
2. Атамас П. Й. Інтегрована корпоративна звітність : проблеми впровадження. Академічний огляд. 2015. № 1 (42). С. 78-85.
3. Бабіченко В.В., Сахно Ю.С. Методичні підходи щодо формування витрат в обліку сільськогосподарських підприємств. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. № 30. С. 10-15..
4. Безверхий К. Інституціональна модель бухгалтерського обліку в Україні. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 10. С. 32-41.
5. Березанська О. А. Управлінський облік як невід’ємна складова менеджменту. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку. 2019. С. 154-156.
6. Біденко А.О. Соціальна звітність як інструмент соціальної відповідальності. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку. 2019. С. 156-157.
7. Бондаренко І.Ю. Моделі соціальної відповідальності та їх вплив на систему бухгалтерського обліку. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку. 2019. С. 158-159.
8. Бруханський Р.Ф., Шандрук С.К. Обліково-соціальні параметри диференціації та забезпечення стратегій аграрних підприємств. Науковий вісник Полісся. 2016. №4 (8), Ч. 2. С. 247- 252.
9. Бурак І.О. Переваги автоматизованого обліку розрахунків на підприємствах торгівлі. Економіка. Управління. Інновації. 2015. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2015_1_8
10. Бухгалтерський облік / Осмятченко В. О., Тесленко Т. І., Герасименко О. М., Титенко Л. В., Скоробагач А. Є., Вавілов В. В. Київ : Простобук, 2017. 552 с.

11. Верига Ю. А., Деньга С. М. Предмет бухгалтерського обліку у суспільно-господарському бутті. Фінансові аналітичні інструменти реформування економіки України : наук. зб. 2001. Спецвип. 7. С. 118-128.

12. Вороновська О. Сутність і розвиток екологічного обліку. Галицький економічний вісник. 2011. № 2(31). С. 195-200.

13. Гайдуцький П.І., Жук В.М. Облік трансакційних витрат - вагомий фактор конкурентоспроможності в сучасній економіці. Облік і фінанси АПК. 2012. № 3. С. 9-19.

14. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я. Курс управлінського облік. Київ : Знання, 2007. 314 с.

15. Голуб Н.Ю., Худоба К.В. Формування облікової політики підприємства в сучасних умовах господарювання. Науковий вісник НЛТУ України. 2013. № 23. С. 192-197.

16. Горкавий В.К., Герасименко Ю.С. Формування собівартості продукції та ефективності витрат в сільськогосподарських підприємствах: монографія. Х., 2015. 239 с.

17. Гриліцька А. В., Криворучко М. Ю. Сучасні парадигми й тенденції розвитку бухгалтерського обліку в мережевому суспільстві. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2018. № 4(89). С. 88-93.

18. Гуцаленко Л.В. Можливості застосування справедливої вартості у вітчизняній обліковій системі. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. 2012. Випуск 3. Том 2. С.40-46.

19. Давидова І. Патерни інформаційних потреб управлінців у системі інформаційного менеджменту. Вісник Книжкової палати. 2015. № 2. с.39-42.

20. Дерев'янку С.І., Тарасюк І.Ю. Проблема оцінки відходів у бухгалтерському обліку. The resultsofscientificmind'sdevelopment. 2019. №1. С. 42-47.

21. Дерій В.А., Попіна С.Ю. Економічні показники витрат підприємства та собівартості продукції в обліку, статистиці, аналізі. Облік і фінанси. 2015. № 2(68). С. 15-21.

22. Довгопол Н., Нестеренко М. П(С)БО 16 "Витрати" між фінансовим та управлінським обліком. Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 6. С. 3-15.
23. Дорош-Кізим М.М., Дадак О.О., Гачек Т.С. Перспективи розвитку агропромислового комплексу України в умовах євроінтеграції. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2017. Т. 19. № 76. С. 47-55.
24. Дубініна М., Мачильська Л. Інституційне забезпечення управління витратами виробництва продукції тваринництва. Збірник наукових праць ЧДТУ. 2013. № 34. С. 138-143.
25. Дудла І.В. Удосконалення обліку витрат і виходу продукції рослинництва. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку. 2019. С. 645-647.
26. Жук В. М., Попко Є. Ю., Шендерівська Ю. Л. Бухгалтерський облік: перегляд предмету і назви професії. Облік і фінанси. 2020. № 1(87). С. 36-44.
27. Жук В. Н. Научное обоснование потребности в новой - институциональной теории бухгалтерского учета. Облік і фінанси. 2013. № 3(61). С.29-34.
28. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. №996-XIV URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
29. Замазій О.В. Проблеми обліку трансакційних витрат у діяльності суб'єктів господарювання. Научные труды ДонЕТУ. Серия экономическая. 2004. Выпуск 70. С. 95-100.
30. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 440 с.
31. Іваненко Т.Я., Колеватова А.В., Коваленко А.В. Організація і планування діяльності підприємств. Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет, 2019. 87 с.
32. Івахно А.Ю. Роль екологічної політики в системі державної регіональної політики. Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць.

Вип. 252. Т. 1. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. С. 47-53.

33. Кірейцев Г., Литвиненко В., Мавріна Н. Вплив глобалізації економіки на розвиток системи обліку в Україні. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 4. С. 47-53.

34. Корчагіна В.Г. Застосування облікових оцінок в моделі облікової політики аграрних підприємств. Збірник тез VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет- конференції актуальні аспекти розвитку підприємств аграрної сфери: облік, аудит та оподаткування. 2017. С. 75-78.

35. Костирко І.Г., Молоко Н.П. До питання обліку трансакційних витрат. Облік і фінанси. 2012. Вип. 9(2). С. 140-146.

36. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. С. 373.

37. Левченко О.П. Загальна характеристика методичних підходів щодо формування витрат у сільськогосподарських підприємствах. Економіка АПК.2009. № 24. С. 10-13.

38. Лень В.С. Фінансовий облік: навчальний посібник. К.: Академія, 2011. 608 с.

39. Лукава І. М. Рівень обліково-аналітичного забезпечення управління сільськогосподарським виробництвом. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Черкаси: 19 ЧДТУ, 2011. Вип. 27. Ч. 2: Економічні науки. С.121-125.

40. Мазур Н. Удосконалення інформаційної бази обліку виробництва органічної сільськогосподарської продукції і сировини. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2014. №4. С. 17-18.

41. Максимова В.Ф. Визначення об'єктів формування витрат. Підприємство, господарство і право. 2005. № 10. С. 155-159.

42. Маркевич Л.С., Подолянчук О.А. Понятійний апарат терміну "органічна продукція" та напрями її обліку. АГРОСВІТ. 2020. № 4. С. 99-104.

43. Матвійчук М. З. Теоретичні аспекти функціонування управлінського

обліку на підприємстві. Інноваційна економіка. 2013. № 6. С. 299-305.

44. Мельничук Я.П. Облікова політика щодо виробництва та реалізації органічної продукції. Економіка: реалії часу. 2016. №3. С. 86-92.

45. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджених наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>

46. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. 1272 с.

47. МорозЮ.Ю.,Цаль-ЦалкоЮ.С.Облікове забезпечення господарської діяльності товаровиробників органічної продукції. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/8415/1/Organik_2017_289#297.pdf

48. Моссаковський В.Б. Особливості управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах. Економіка АПК.2013. № 6. С. 40-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2013_6_8.

49. Облікова політика підприємства. [навч. посіб.] / [Лузан Ю. Я., Гаврилук В. М., Жук В. М., Волошина О. В. та ін.] ; під ред. Ю. Я. Лузан, В. М. Гаврилук.- 2-е вид., доп. і перероб. К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро- Веста», 2009. 328 с

50. Осадча Т.С., Замула І.В., Травін В.В. Інформаційне забезпечення розподілу природної ренти на мікроекономічному рівні відповідно до положень концепції стійкого розвитку. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: економічні науки. 2017. № 1 (8). С. 20-25

51. Пеньова О.В. Облік виробництва екологічно чистої продукції рослинництва. Облік і фінанси АПК.URL: <http://magazine.faaf.org.ua/oblik-virobnictva-ekologichno-chistoi-produkcii-roslinnictva.html>.

52. Погосова А.В., Ярмолук О.Ф. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: переваги та недоліки. Облік і фінанси.

2012. № 4. С. 18-20

53. Податковий кодекс України : за станом на 01 бер.2013 р. / Верховна Рада України. Все про бухгалтерський облік. 2013. № 24-25. С. 3.

54. Подолянчук О.А., Захарчук І.С. Готова продукція як об'єкт обліку сільськогосподарських підприємств. Економіка, фінанси, право. 2014. № 2. С. 18-22.

55. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 353 зі змінами і доповненнями. URL:<https://zakon.help/law/318/>.

56. Попівняк Ю. М. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3(89). С. 137-144.

57. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики: монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2010. 260 с.

58. Садовська І.Б. Вимоги до формування управлінської звітності сільськогосподарських підприємств. Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. Вінниця, 2008. Вип. 36. С. 281-285

59. Свірко С.В., Баришнікова ОМ. Звітність сталого розвитку як засіб відображення стану економіко-екологічної безпеки підприємства. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2015. Випуск 3 (33). С. 309-325.

60. Слонецька В. Б. Оцінка бухгалтерського відображення переоцінки основних засобів підприємств агробізнесу. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку. 2019. С. 681-683.

61. Сокіл О. Г. Концепція бухгалтерського обліку сталого розвитку. Облік і фінанси. 2017. № 1(75). С. 85-92.

62. Травін В.В., Замула І.В., Примак Т.С. Інформаційне забезпечення управління екологічною якістю продукції на мікроекономічному рівні в умовах стійкого розвитку. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія:

Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Випуск 2 (37). Житомир: ЖДТУ, 2017. С. 35-41.

63. Цаль-Цалко Ю. С. Статистичний і бухгалтерський облік органічного виробництва. Наукові горизонти. 2018. №5. С. 70-77.

64. Чумак О.В., Андрющенко І.С. Управління витратами в інформаційно-аналітичній системі підприємств ресторанного господарства: монографія. Харків : Видавець Іванченко І.С., 2016. 268 с.

65. Шигун М. М. Парадигмальний розвиток системи бухгалтерського обліку. Часопис економічних реформ. 2013. № 3. С. 134-139.

66. Щирська А.Ю. Побудова системи облікової інформації для управління виробництвом та обігом органічної сільськогосподарської продукції. Вісник Київського національного університету. 2014. С. 518-522.

ДОДАТКИ